

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10--
 Pol leta . . . 5--
 Četrť leta . . . 2:50
 Mesečno . . . 1--
 Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . 15--
 Posamezne številke
 -- 20 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vira
 od 6 redne petičvrste; pri
 večkratnih oznanilih velja
 -- popust. --
 „Straža“ izhaja v pos-
 deljek in petek popoldna
 Rokopisi se ne vračaja.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldna.

Cesar Karol na laški fronti.

Naše prodiranje v Rumuniji. — Naši uplenili 400 z živili obloženih vozov. — Hudi boji pred Verdunom. — Rusija odklonila mirovno ponudbo. — Pl. Spitzmüller sestavlja novo ministrstvo. — Priprave za kronanje na Ogrskem.

Kaj bo z mirom?

Rusija je mirovna pogajanja odklonila. V dnu je dne 16. dec. izjavil novi zunanji minister Potroviski, da ruski car ne bo sklenil miru, dokler ne bo zadnji sovražni vojak zapustil ruske zemlje in dokler ne bo dosežen skupni cilj, da se sovražnik uniči. Duma je soglasno sklenila, da bi prenašal mir bil od škode in da se bo trajen mir dal skleniti se le, ko bodo osrednje države popolnoma premagane. Minister Potroviski je izjavil, da govori v soglasju s celim četverosporazumom.

Japonski ministrski predsednik je izrekel zaupanje, da bo Anglija z zavezniki nadaljevala boj s trdno odločnostjo, dokler ne doseže popolne, trajne zmage.

Izjave italijanskega in francoskega ministrskega predsednika smo že objavili.

Na angleškem se vlada ni govorila. Očitno so hoteli Rusijo poslati naprej, da bi nihče ne mislil na možnost posebnega miru z Rusijo.

Spitzmüllerjevo ministrstvo.

Ker se cesar vrne še le danes dne 18. t. m. na Dunaj, bo Spitzmüller še komaj danes cesarju predložil svoj kabinet v potrditev. Meni se, da bo ministrstvo tako sestavljeno: Predsedstvo: Spitzmüller; notranje: Handel; justica: Schenk; bogočastje: Hussarek; javna dela: Trnka; finance: Wimmer; železnice: Foerster; trgovina: Stibral; poljedelstvo: Serenyi; domobranstvo: Georgi; Galicija: Bobrinski. To so kajpada le časnikarska ugibanja.

Körber je šel, ker se mu je zdela z Ogrsko dogovorjena nagodba za avstrijske interese v državno-pravnem in gospodarskem oziru škodljiva. Spitzmüller jo namerava kljub temu skleniti s § 14. Körber je hotel odcepiti Galicije uresničiti samo skupno z državnim zborom, ker so mu bili avstrijski interesi več kakor drugi oziri, Spitzmüller jo misli odcepiti s § 14. Sploh namerava Spitzmüller vse želje enega naroda v Nemčiji, t. j. Nemcev, najprej vdejaviti s § 14, in še le potem sklicati parlament. Sedaj je torej prišel čas, ko se bo ustava spreminjala enostransko v nemškem smislu in se druge narodnosti pritiskele ob steno; zna pa priti čas, ko bo jo kak drug Spitzmüller spreminjal v smislu vseh avstrijskih narodnosti.

Spitzmüller je bil ravnatelj Rotšildove banke, in ima s kapitalisti tesne zveze. Za to je kmečka struja med nemškimi krščanskimi socialci postala le pozorna in zahteva, da se pri nagodbi ne smejo Ogrskom dovoljevati posebne ugodnosti.

Avstrijski Slovani stoje molče ob porodu novega ministrstva, katero je po javnem nemškem mnenju poklicano, da jih pahne še dalje nazaj, kakor so bili pred 50 letmi.

Cesar Karol na laški fronti.

Cesar je v dneh 15. do 18. t. m. obiskal morarico v Pulji, Borojevičovo armado, koroško armado, se zopet vrnil k Borojeviču ter obiskal tudi Trst.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Uradne se razglasa: Dunaj, 17. decembra.

Vzhodno bojišče.

Armadna skupina generala-feldmaršala plem. Mackensena: V vzhodnem delu Vlahije so čete generala pehote pl. Falkenhayna prekoračile na več mestih odsek Buzeu. V teku včerajšnjega dne je bilo vjetih 1150 mož, vpljenih 18 lokomotiv in okrog 400 natovorjenih železniških vozov.

Armadna fronta generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa: Južno od Valeputne je bil napad dveh ruskih bataljonov s krepkim protisunkom avstro-ogrskih čet odbit. Pri tem je bil vjet 1 praporščak in 65 mož. V dolini Uz in zahodno od doline Cibo so prodrli nemški oddelki čez lastne črte ter vjeli nekaj dvanajstoric sovražnikov.

Armadna fronta generala-feldmaršala princa Leopolda bavarskega: Južno od Bel Porskega so naskočile nemške stotnije sovražno postojanko in so jo zavzele v širokosti 600 m. Vjetih je bilo 5 častnikov in 300 mož, vpljene 3 strojne puške in 3 metači min.

Italijansko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Balkansko bojišče.

Položaj je nespremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 17. decembra.

Francosko bojišče.

Pri kraju Hanneschamps severno od Ancre so poskušali angleški oddelki pod varstvom močnega ognja vdreti v naše jarke, a bili so krvavo odbiti.

Na vzhodnem bregu Meze so Francozi včeraj svoje napade nadaljevali. Po hudem boju je ostal kraj Bezouvaux in gozd zahodno od vasi v njih rokah. Sunki, ki so jih podvzeli dalje proti severu, so se pred našimi postojankami na grebenu severno od vasi Bezouvaux ponorečili.

Vzhodno bojišče.

Po močni ognjeni pripravi je Rus napadel pri kraju Illuxt (severozahodno od Dvinska), a je bil odbit.

Severno od železnice Kovel—Luck so deli brniborskega rezervnega pešpolka št. 52 naskočili rusko postojanko v širini 600 m. 5 častnikov, 300 mož, več strojnih pušk in minskih metačev nam je ostalo kot plen.

Ob Veliki Čimbroslavi (gozdmati Karpati) in v dolini Uz so trele nemške čete čez lastne črte naprej, so vjele več dvanajstoric Rusov in so sovražnika, ki se je postavil v bran, pregnale. Tudi južno od Mestezanesi (ob Bistrici) boji prednjih čet.

Mackensenaova skupina: Ozemlje reke Buzeu je v širni fronti prekoračeno. Našim četam je poleg 1180 vjetnikov, 18 lokomotiv in kakih 400 večinoma obloženih železniških vozov, tudi nešteto veliko navadnih vozov padlo v roke.

V Dobruči so naše zavezniške čete po naglem zasledovanju posamezno se branečega sovražnika, dosrele tesno ob gozdnato ozemlje v severnem delu dežele, kjer se pričakuje odpora.

Macedonsko bojišče.

Nobenih večjih bojov.

Nemško večerno poročilo.

Berolin, 17. dec. zvečer.

Naše armade so z veliko množino čet prekoračile rumunsko reko Bazaul in spodnji tok reke Calmatuil. Dobruška armada je pridobila ozemlja proti severu. V Macedoniji mir.

Najnovejše bolgarsko poročilo.

Sofija, 17. decembra.

Macedonsko bojišče.

Na celi fronti slab sovražni artilerijski ogenj, na nekaterih mestih praske prednjih straž.

Rumunsko bojišče.

V Dobruči se prodiranje nadaljuje. Zavezniške nemško-bolgarsko-turške čete so dosegle črto jezero Golovica—Tetemel—Döran—Dokuzacea.

V vzhodni Vlahiji prodirajo naše divizije proti spodnjemu toku reke Calmatuil.

Četverosporazum in Grčija.

Četverosporazum je zahteval, da Grčija svoje vojaštvo premesti najprej v Tesalijo in pozneje v Peleponez. Dati mora tudi zadoščenje za one žrtve, ki so padle dne 1. decembra pri atenskih spopadih. Vse to se mora zgoditi v 24 urah. Vlada je ultimatum sprejela, se torej zazdaj zopet uklonila četverosporazumu.

Zahteve avstrijskih narodov.

Dunaj, 15. decembra 1916.

Sedanja ministrska kriza nam je dovolj jasno pokazala, kaj zahtevajo v sedanjem času nemške stranke od vlade. Njih zahteva je, da, predno priseže cesar na ustavo in predno se začne redno parlamentarno delovanje, upelje vlada nemščino kot državni jezik, odcepi Galicijo in s tem odstrani poljske poslance, uredi na Češkem narodne razmere v nemškem smislu ter upelje za državno zbornico novopravilnik z nemškim razpravnim jezikom. To zahtevajo nemške stranke soglasno in vse nemško časopisje jih soglasno podpira.

O zahtevah drugih avstrijskih narodov ne bomo govorili, razven o slovenskih in hrvatskih. Kaj zahtevamo mi, Slovenci in Hrvati, da vlada stori, predno cesar priseže na avstrijsko ustavo in predno začne zopet državni zbor delovati.

1. Slovenske in hrvatske dežele Avstro-Ogrske se naj pod habsburškim žezlom in v okviru monarhije združijo v eno upravno celoto.

2. Član XIX. osnovnih postav o splošnih pravicah državljanov, ki določa, da so vsi narodi v državi enakopravni in da ima vsak narod nedotakljivo pravico, da brani in goji svojo narodnost in svoj jezik, mora ostati nedotakljen, kajti trajen in močan temelj za večnarodno državo je samo stroga enakopravnost in nedotakljivost narodnih in jezikovnih pravic. To nas je dovolj naučila zgodovina one dobe, odkar imamo osnovne zakone.

3. Za skupni osrednji parlament se naj uredi

nov opravihnik, toda jezikovne pravice posameznih narodnosti naj ostanejo nespremenjene.

4. Ako se vsem narodom izpolnijo njihove zahteve izvenparlamentarnim potom, dobro; ako ne, pa se za vse narodnosti brez izjeme in za vse njihove zahteve naj uporabi le parlamentarna pot.

Kakor je časopisje drugih narodov polno razprav o njih najvažnejših zahtevah, tako bi moralo tudi slovensko časopisje biti sedaj mogočen glasnik narodovih želj.

Vojaška granica proti Italiji.

„Kärntner Tagblatt“ priobčuje daljši članek, v katerem se peča z nezdravimi predvojnimi razmerami na meji proti Italiji. Kakor živ zid so stala tukaj posestva Italijanov iz kraljestva in njih uslužbenci in podložniki so bili sami dosluženi alpini. Lesna trgovina v alpskih deželah je bila v rokah Italijanov. Tako so se Italijani pripravljali na zavratno vojno v deželi sami. Take razmere se ne smejo nikdar več vrniti. Ni pa dovolj, da se iztrga Italijanom lesna trgovina; marveč tudi posestva Italijanov iz kraljestva treba potem prisilne prodaje (ministrska odredb. z dne 29. junija 1916) pridobiti in onemogočiti, da bi se še kdaj kak inozemski Italijan naselil na naši zemlji ob meji. Za nakup italijanskih posestev ne bo manjkalo zanesljivih zasebnikov, kot kupca pa naj bi zlasti nastopili dežela in država in preskrbela tako na najboljši in najkoristnejši način za naselitev vojnih invalidov. Iti pa bo treba še dalje ter ustanoviti proti Italiji vojaško granico, ki naj obsega vse obmejno in obmorsko ozemlje. Tu naj se uvede gospodarska in vojaška zapora. Inozemskim Italijanom se naj zabrani, da bi se mogli v tem mejnem obrambnem pasu naseliti, izvrševati kakor obrt ali pridobiti nepremičnine. „Pa tudi z nezanesljivimi tuzemci — tu mislimo na iredentiste, na neodrešence vseh narodov — se ne sme drugače postopati, kakor s sovražnimi inozemci.“ Tako „Kärntner Tagblatt.“

Dobro, da se je k temu predmetu oglasil koroški list, kajti pred vojsko so bili ravno koroški poslanci največji zagovorniki Italiji prijazne politike. Dr. Steinwender je delal celo obiske v Rimu, da bi utrdil to prijateljstvo in Dobernig je oče čudnega krompromisa med iredentisti in Nemci v Gorici povodom zadnjih občinskih volitev. Ni še nam tudi iz spomina, kak krik je nastal v njih taboru, ko je bivši tržaški namestnik Hohenlohe hotel z vso odločnostjo nastopiti vsaj proti iz Italije privandranim Lahom v Trstu. Zato nas lahko veseli, ako je zdaj nastopilo med koroškimi Nemci drugo prepričanje, — namreč, da nikakor ne gre, da bi se tukaj na jugu koketiralo z iredento.

„Kärntner Tagblatt“ govori tudi o nezanesljivih tuzemcih ter cika s tem očitno na vsenemško gibanje na Koroškem, ki je posebno močno naraslo

v beljaskem okraju. Toda to so stvari, v katere se nočemo mešati.

Ako se misli na vojaško granico proti Italiji, potem je pač evidentno, da pridejo pri tem v prvi vrsti Slovenci in Hrvači v poštev. Tozadevno piše ljubljanski „Slovenec“: „Slovenski narod je vedno, kadar je bil habsburški prestol v nevarnosti in tudi v sedanji vojni dokazal, da je skupno s hrvatskim narodom najtrdnejši jez proti vsem državi nevarnim stremljenjem na jugu. Hrvatski in slovenski narod s najtrdnejši val proti vsem, ki ne čutijo in mislijo avstrijsko. Kdo je imel že v miru hujše boje boje proti Italijanom in njihovim težnjam kakor slovenski narod?! Italijani so imeli italijanskih šol — kolikor so jih hoteli. Slovenci in Hrvači so morali proti takemu delu sami zbirati vinarje, da so preprečili, da laška propaganda na jugu države ni vsega poplavila. Zato pa: dajte Slovincem in Hrvatom dovolj šol, dajte jim izobrazbe in narodnih pravic, pa bo tu najtrdnejša prava granica vedno zvestega ljudstva, ki s prepričanjem služi Avstriji. Od tega bo Avstrija imela resnično korist, od umetnih granic pa take trdne, nezlomljive, nepodkupljive obrambe imeti ne more!“

Hrvatski sabor

se je sestel v četrtek, dne 14. t. m. Otvoritvena seja je bila žalna seja. Prvi je govoril predsednik hrvatskega sabora dr. Bogdan Medaković, za njim hrvatski ban baron Škerlec, nato pa zastopniki posameznih strank: dr. Aleksander Badač (hrvatsko-srbska koalicija), dr. Šumanović (unionist), dr. Pavelič (Starčevićeva stranka prava), dr. Prebeg (hrvatska stranka prava), Stjepan Radič (seljačka stranka). Vsi govorniki so v svojih govorih izražali globoko žalost hrvatskega naroda vsled smrti svojega kralja Franca Jožefa I. — Prihodnja seja se vrši danes v ponedeljek, dne 18. t. m., ob 10. uri dopoldne.

Stjepan Radič, predsednik seljačke stranke, je izjavil v svojem žalnem govoru za umrli hrvatskim kraljem sledeče: Kralj je imel en jasen načrt pred očmi: pobratenje Slovanov, Germanov in Romanov. V tej zvezi bodo združeni Hrvači, Slovenci in Srbi. Veliki vladar je bil prvi, ki je vdejavil narodno enotnost Hrvatov, Slovencev in Srbov na način, v katerem se ta sedaj na vseh bojiščih odkriva in napravlja našo soško bojno črto nezlomljivo. V imenu združenih Jugoslovanov, ključem velikemu mrtvecu „slava!“

Boj proti katoliškemu časopisju.

Na zborovanju Pijevega društva na Dunaju je imel med drugimi tudi dunajski občinski svetovalec in deželni poslanec Kunschak govor o boju proti katoliškemu časopisju. Kunschak je izvajal sledeče: Kako načrtoma se vrši obkoljevanje katoliškega časopisja, je najboljši dokaz naraščanje cen za časnikarski papir. Že nekaj let sem naraščajo nečuvveno cene za papir. Tukaj nastane vprašanje: Kje je dr-

žavni pravdnik in kje so sodišča, da bi posegla vmes in napravila konec temu nečuvnemu draženju cen za časnikarski papir? Marsikateri bi utegnili vprašati, kaj da ima draženje cen za papir opraviti s katoliškim časopisjem. Ne samo, da ima to draženje cen veliko opraviti s katoliškim časopisjem, marveč pomenja naravnost boj proti katoliškemu časopisju. Vsi veliki, nam nasprotni časopisi imajo svoje lastne tovarne, ali so pa v tesni zvezi z velikimi tovarnami za izdelovanje papirja. Za te nam nasprotnne velike časopise pomenja zvišanje cen za papir nič drugega, kakor zamenjati denarnico iz desnega žepa v levi žep, ali narobe.

Pri takšnih razmerah je umevno, da katoliško časopisje ne more zdržati. In ravno to hočejo doseči. Katoliško časopisje bi naj bilo vsled naraščanja cen za papir uničeno, ali pa vsaj tako oslajeno, da bi potrebovalo več let, predno bi si le nekoliko opomoglo. Znebili bi se pač radi katoliškega časopisja, kajti le predobro jim je znano, da se bo po končani vojski na frontah začela notranja vojska proti vsem fistim, ki so za časa vojske ljudstvo izsesavali. Ako je geslo kapitalističnega nam nasprotnega časopisja: „Proč s katoliškim časopisjem“, moramo mi tembolj zastaviti vse svoje sile v besedi in dejanju za naše katoliško časopisje, mu pomagati z denarnimi sredstvi, da nam ostane ohranjeno in da po končani vojski ne postanemo sužnji in hlapeci duha fistih, ki so nas v tej svetovni vojski izsesavali.

Rumunsko bojišče.

Sovražnik se je pričel umikati iz severne Dobruče in sicer iz svojih postojank južno in južnozahodno od Babadaga. Na rumunski ravnini se naše armade naglo pomikajo v severovzhodni smeri proti glavni sovražni obrambni točki — reki Seret. Falkenhaynova armada je dne 14. decembra zavzela mesto Buzeu, ki je eno najvažnejših železniških križišč na Rumunskem. Naslednje dni smo se na jugovzhodni in severni strani pomaknili zopet dalje naprej proti Seretu. Več rumunskih divizij, ki so se borile v gorovju severozahodno od mesta Buzeu, je odrezanih od ostale armade. Sovražnik se je pričel tudi na severovzhodni sedmograški meji umikati proti Moldavi Armada Arc mu je trdo za petami.

Naši zavzeli mesto Buzeu.

Falkenhaynova armada je dne 14. decembra zavzela mesto Buzeu, ki leži 90 km severovzhodno od Bukarešte ob reki Buzeu. Mesto šteje okrog 25.000 prebivalcev in je v srednji Rumuniji najvažnejše železniško križišče. Iz mesta vodijo štiri dvotirne železnice: ena preko Ploestija v Bukarešto, druga na Sedmograško, tretja proti severu v Fočani in četrta proti vzhodu v Brailo. Zasedenje tega mesta je radi teh zvez za naše armade in bodoči razvoj dogodkov na Rumunskem izredno velike važnosti.

Polovica Rumunije zasedena.

Iz Berolina se dne 15. decembra poroča, da so naše čete do dne 14. decembra zasedle 65.000 štiri-

LISTEK.

Kronanje v Budimpešti.

Kronanje se vrši dne 30. decembra 1916.

Cesar Karol in cesarica Cita bosta dospela s prestolonaslednikom Francem Jožefom Otonom dne 27. t. m. z dvornim posebnim vlakom v Budimpešto. Cesarska dvojica bo slavno sprejeta. Inauguralno diplomu (besedilo ogrske prisega in udanostne izjave) bo skoro gotovo posebna deputacija ogrskega državnega zbora pod vodstvom kneza-primasa Czernoha. Še isti dan izročila kralju Karolu.

Hrib kronanja.

Veliki župani cele Ogrske že sedaj pošiljajo iz vseh komitatov v Budimpešto prst, iz katere bode zgrajen hrib kronanja. Izbrana so posebna zgodovinska mesta, od katerih se vzame gornja plast prsti. Na tem hribčku bo kralj z mečem na dan kronanja napravil 4 zgodovinske zamahe na vse štiri strani. Komitat Segedin bo poslal prst s takozvanega Kiraly-Halom prostora, na katerem je leta 1883 stal cesar Franc Jožef I. Stolni beli grad bo pa poslal vagon prsti z zgodovinske gore Arpad in z Andrejeve trate, t. j. z mesta, kjer je kralj Andrej II. dal razglasiti zlato bulo. Baronyški komitat pošlje prst iz Mohača, Čikloša in Pečuha. V Pečuhu se bo vzela prst za kraljevi hribček s tistega mesta, kjer je stala prva mađžarska univerza, ki jo je ustanovil kralj Ludovik Veliki.

Vspored kronanja.

Program za slavnosti kronanja se je že končno veljavno določil. Grof Tisza je vspešne že predložil kralju v odobrenje. Vspored kronanja je enak onemu iz leta 1867. Od deželnih zastavonošev-plemenitašev, kateri pri kronanju igrajo vžno vlogo, bodo skorogotovo radi visoke starosti manjkali trije: 95letni Index curiae baron Bela Orezy, 88letni višji hlevski mojster grof Julij Szechenyi in višji dvorni komornik grof Pavel Festetics. Za te tri manjkajoče plemiče se mora poskrbeti namestnik.

Dne 30. decembra se pred začetkom kronanja vrši skupna seja obeh zbornic in sicer v kupolski dvorani državnega zbora. Od tam se podajo člani obeh zbornic skupno v cerkev, kjer se bo vršilo kronanje. V sprevodu bodo plemiči-zastavonoše nosili deželne prapore. Pri tem se bo po možnosti oziralo pred vsem na one plemiče, kojih predniki so pri poprejšnjih kronanjih nosili prapore. Nastalo je vprašanje, ali bi se naj tudi tokrat nosilo v sprevodu prapor Bolgarije. Vprašanje se je ugodno rešilo, ker je že stara zgodovinska navada, da se bolgarski prapor nosi pri slovesnem sprevodu kronanja.

Državnozbornska deputacija (ki bo sestavljena iz članov gosposke in postanske zbornice) bo izročila vladarju inauguralno diplomu in ga bo prosila, da se da kronati. Drugo odposlanstvo bo izročilo enako prošnjo cesarici, tretje odposlanstvo pa bo povabilo nadvojvode in nadvojvodinje h kronanju. Druge deputacije bodo navzoče, ko se bo kraljevska krona vzela iz skrinje in ko se bo prinesla iz kraljevskega gradu v Budi v cerkev, kjer se bo vršilo kronanje. Nato se morajo izvoliti člani državne zbornice, ki bodo pri kraljevski pojedini stregli gostom z jedili. Poleg tega bo zbornica izvolila tudi namest-

nika-palatina, ki bo postavil vladarju krono na glavo.

Prostor, kjer se bo vršilo kronanje, bo okinčalo vodstvo posebne tehnične komisije, za katero je določenih več umetnikov. Ta komisija mora skrbeti, da bo cerkev, kjer se bo vršilo kronanje, nadalje hribček za kronanje, prostor, kjer bo kralj prisegel na ogrsko ustavo in ulice, po katerih se bo vil slovesen sprevod, primerno okinčane. Komisijo vodi operni intendant grof Nikolaj Banffy. Za ceremonije ob kronanju in za prostor, kjer bo kralj prisegel, se bodo napravili posebni odri. Stene v cerkvi, kjer se bo vršilo kronanje, se bodo prevlekle z rdečim suknom, na katerem bo vшит bel ogrski dvojni križ. Vse to bi naj spominjalo na stare čase ogrske preteklosti.

Varnostne odredbe.

Policija bo vse potrebno ukrenila, kar je treba da se ohrani red in varnost. Hišni posestniki ob ulicah, po katerih se bo vil slovesen sprevod, so dobili natančno in strogo povelje, da morajo sestaviti in oddati policiji natančen seznam prebivalcev hiš in tuđih poslov, kakor tudi oseb, ki so si najele sobe ali okna. Za te ljudi se bodo izdale legitimacije, s katerimi se bo moglo samo do 8. ure zjutraj v dotične dele (trdnjavski del) mesta. Stranke se bodo obvestile, da si morajo že poprej za ta dan preskrbeti dovolj jedil, ker se na dan kronanja v trdnjavskem delu mesta, kjer se bo vršilo kronanje, ne bo smelo po ulicah nič prevažati. Osebe, ki so zapustile trdnjavo, se po 8. uri ne bodo več smele vrniti. Hišni posestniki bodo dobili strogo povelje, da morajo že dan pred kronanjem vsa podstrešja skrbno zapreti. Raz podstrešij in strehi ne bo smel nihče opazovati sprevođa.

jaških kilometrov rumunskega ozemlja, t. j. približno polovica cele Rumunije.

Rumuni zažigajo lastne vasi.

Rumunska armada na svojem umikanju zažiga rumunske vasi, da bi tako preprečila, da ne pride preveč plena v naše roke. Črn dim in žareče nebo kaže pot, po kateri beži rumunska armada proti reki Seret.

Rusko bojišče.

Ruski napadi v Karpatih so ponehali. Rusko armadno vodstvo je poslalo močne čete na obrambno črto ob Seretu, kjer organizirajo Rusi in Rumuni odločen odpor proti nam. V Voliniji mestoma manjši boji.

Italijansko bojišče.

Na celi fronti razun artilerijskega ognja na Krasu, mir. Na črti severno od Gorice do švicarske meje že več dni sneži.

Francosko bojišče.

Pri Verdunu so se razvili zopet hudi boji. Napadaleci so sedaj Francozi. Kakor je posneti iz francoskega uradnega poročila z dne 15. decembra, so Francozi po večdnevni artilerijski predpripravi severno od utrdbe Douaumont potisnili Nemce 3 km nazaj. Francozi so zavzeli utrdbo Hardaumont in Bezouvaux ter dve vasi. Vjetih je bilo 7500 Nemcev. Na ostali fronti artilerijski boji.

Macedonsko bojišče.

Severno od Bitolja se boj za pot v Prilep vsak dan nadaljuje. Ob kolenu Črne so Bolgari odbili vsega skupaj že čez 60 napadov na višinske točke vzhodno od Paralova. Listi poročajo, da namerava grška, kralju zvesta armada napasti Sarraillove čete za hrbtom.

Grčija.

Grki se hočejo braniti.

Grško vladno časopisje izjavlja, da so Grki z vso odločnostjo pripravljene braniti svojo neodvisnost napram četverosporazumu. List „Kronos“ pravi, da se bodo Grki umaknili v gorovje, ako bi si hotel četverosporazum deželo podjarmiti. Meja potrežljivosti je že prekoračena.

Kaj je z mirom?

Anglija se pripravlja.

Anglija se vneto pripravlja na nadaljevanje vojske. Iz državnega proračuna za leto 1917 je razvidno, da bo Anglija k dosežanjem 4 milijonov vojakov spravila na bojišče še 1 milijon mož. Tako bo angleška armada štela spomladi 1917 skupno 5 milijonov mož. Angleška spodnja zbornica je dne 14. t. m. enoglasno dovolila zopetnih 400 milijonov funtov sterlingov (10 milijard kron) vojnega posojila.

Anglija in mirovne ponudbe.

V angleški spodnji zbornici je dne 14. decembra vprašal član delavske stranke Snowden, ali se bo dala zbornici prilika, da razpravlja o nemški mirovni ponudbi. Poslanec pa se je od vseh strani klicalo: Ne!

Nizozemsko mnenje o mirovni ponudbah.

Amsterdamski „Handelsblatt“ izjavlja o mirovni ponudbah osrednjih držav: Osrednje vevlasti nameravajo vse zasedene pokrajine razun Poljske in Litve dati nazaj. Poljska naj ostane samostojna država. Kaj se zgodi z Litvanskim, je še popolnoma nejasno. Nemčija bo baje dala Rusiji neko ugodnost. Zato pa bi dobila Nemčija svoje naselbine nazaj. Ob enem pa se ji baje bo zagotovilo jamstvo, po katerem bo izključeno, da bi še kdaj mogla kaka sovražna armada vpasti skozi Belgijo v Nemčijo.

Politične vesti.

Na slovensko-hrvatski narod vplivajo vse okoliščine, s katerimi se sprejema v nemškem taboru novo Špitzmüllerjevo ministrstvo, skrajno neugodno in opažati je nemiren strah pred bodočnostjo. Mi rečemo samo eno: Le pogum! Nobena juha se ne je tako vroča, kakor se je skuhalo.

Rumunski plen se deli med Avstrijo in Nemčijo po natančno določenem ključu. Kak je ta ključ, poročilo ne pove.

Tedenske novice.

Prilodnja Pondeljčeva „Straža“ (božična številka) ne bo izšla, ker pade prilodnji pondeljek ravno na Božič in je tudi drugi dan praznik.

Novi kardinali. Švicarska brzojavna agentura poroča iz Rima, da bo sv. Oče v konzistoriju, ki se bo vršil prihodnji spomlad, imenoval nadškofa v Krakovu, kneza Sapieha, in drugega vatikanskega komornika Sili-ja za kardinala.

Odlikovan slovenski vojni kurat. Vojni kurat č. g. Alojzij Dejak od 97. pešpolka je bil odlikovan z duhovniškim zaslužnim križcem na bello-rdečem traku.

Imenovanje. Za polkovnika je imenovan naslovni polkovnik Jakob Razlag. Novi polkovnik je naš slovenskoštajerski rojak.

Predčasni začetek letošnjih božičnih počitnic. Naučno ministrstvo je odredilo, da se letošnje božične počitnice na srednjih šolah začnejo že dne 23. t. m. Glede začetka božičnih počitnic na meščanskih in ljudskih šolah se pa dosedaj ni nič določenega.

Vojaška odlikovanja. Cesar je podelil sledeča odlikovanja: red železne krone II. razreda z vojnim okraskom generalnemu majorju Jožetu Leidl, viteški križ Leopoldovega reda z vojnim okraskom polkovniku Hugonu Stejnhardt, nadporočniku Rudolfu Kastner, Ladislavu Klem, majorju Juliju Hoeg in polkovniku generalnega štaba Maksimilijanu Randa.

Naš cesar ustanovil nov vojaški zaslužni križec. Naš cesar je ustanovil nov vojaški zaslužni križec za izkazano hrabrost, ki se bo po njem imenoval Karolov križec.

Vzgleden češki rodoljub. Češki tovarnar Jožef Sila je svoje veliko premoženje zapustil svojemu narodu. V svoji oporoki je določil za dobrodelne in narodne namene 222.000 K, vse ostalo premoženje, čez 100.000 K, pa češki Šolski Matici. In kako se Slovenci v svojih oporokah spominjajo „Slov. Straže“?

Draginjske doklade železniškim uslužbencem. Od 1. decembra 1916 nadalje bodo dobivali železniški uslužbenci nove draginjske doklade, ki bodo znašale še enkrat toliko, kakor znašajo dosedanje in sicer se bodo gibale med 20–40% plače dotičnega železniškega uslužbenca.

Iz poštne službe. Poštni adjunkt Rudolf Lorber v Žalcu je imenovan za poštarja istotam.

Priporočena pisma v Belgijo dovoljena. Od sedaj naprej je do preklica dovoljeno pošiljati v Belgijo priporočena pisma in vzorce blaga, kojih vsebina je podvržena carini. Natančnejše določbe se izvejo pri vsakem poštne uradu.

Poštnina za božične in noveletne razglednice. Ker je sedaj vsled novih poštinih določb zvišana poštnina za razglednice od 5 na 10 vinarjev, se sme opremiti vsaka razglednica z znamko po 3 vinarje, ako na razglednico razven naslova ne napišeš več kakor pet besedi z naslovom vred in še podpis.

Rok za podpisovanje V. vojnega posojila podalšan. Finančni minister je podaljšal rok za podpisovanje V. vojnega posojila na nedoločen čas.

Našim naročnikom na Ogrskem, Hrvatskem, v Bosni in Hercegovini! Vsled novia poštinih predpisov se morajo na Ogrskem, Hrvatskem, v Bosni in Hercegovini od novega leta naprej vsi listi naročiti in plačati pri tistem poštne uradu, kjer hoče kdo dobivati list. Ako kdo n. pr. naravnost pri nas plača list, mu ga ne smemo in ne moremo poslati. Če forej hoče kdo v novem letu dobivati naš list v gori omenjene kraje, potem mora še pred novim letom iti k svoji pošti in tam kaj plačati list „Stražo“, drugače lista v novem letu ne bo več dobil. Ako ima list že naprej plačan za leto 1917, bo upravištvo dotični znesek vrnilo Pondeljčeve „Straže“ same se na Ogrskem, Hrvatskem, v Bosni in Hercegovini ne more več naročiti, ampak celotedsko izdajo, ki prihaja v pondeljek in v petek. Na Ogrskem, Hrvatskem, v Bosni in Hercegovini se boče pri pošti moralo plačati za „Stražo“ od novega leta naprej: za celo leto K 9.—, za pol leta K 4.50, za četrt leta K 2.30. Razven tega pa mora vsak naročnik še posebej plačati tudi poštnino, ki bo v novem let znašala od vsake številke 3 v. Cenjeni naročniki, storite torej takoj potrebne korake, da boste mogli dobivati v novem letu „Stražo“!

Alkohol in duševne zmožnosti. V knjigi „Die Arznei- und Genussmittel“ poroča profesor F. Müller o poskusih, ki so se delali na učencih, da se določi, medsebojni vpliv med uživanjem alkohola in duševno delazmožnostjo. Od 1790 preiskanih otrok jih 435 se nikdar ni pilo alkohola, 75 pa redno vsak dan. Od prvih jih je dobilo 34.6% noto I, 48.8% noto II in 16.6% noto III. Od otrok, ki so redno pili alkohola, jih je dobilo 14.7% noto I, 40% noto II in 46.3% noto III. Razumni starši bodo torej svoje otroke čuvali uživanja alkohola.

Promet na železnicah ob Božiču. Kakor izveemo, ne bo ob božičnih praznikih vozilo nič več osebnih vlakov kot dosedaj. Upravi južne železnice je baje naročeno, da v slučaju, ako bodo vlaki že napolnjeni z občinstvom, ne sme prirediti nadomestnih vlakov, ampak se za ostalo občinstvo ne sme več izdajati vozni kart. Kdor se bo torej hotel o Božiču voziti po železnici, bo moral biti bolj zgodaj pri železniški blagajni.

Velika razstrelba v Eisenercu. Dne 15. dec. ob 3. uri zjutraj, se je pri nekem plavžu v Eisenercu zgodila strašna razstrelba. Razstrelba je bila tako silna, da je streha od cele stavbe zletela v zrak. Razvaline poslopja so irčale na vse strani. Vsled mogočnega zračnega pritiska so razpočile skoro vse šipe na bližnjih poslopih. Težko poškodovani so 4 delavci: Bervoll, Lichtenberger, Bauer in Rochling. Več delavcev je lahko ranjenih. Bervoll je že umrl. Nesreča se je zgodila skorogotovo vsled izpuhtenja plina ali pa se je vnelo olje.

Tatvine v graški okolici. V najbližji graški okolici se tatvine na dnevnem redu. Poseben okus imajo tatovi glede živil. V vasi Strassgang so uzmoviči, ki so, kakor se domneva, sami domačini, pokradli od 1. do 10. decembra 8 pitanih svinj. Enak „vspeh“ imajo tatovi tudi v drugih občinah v graški okolici. V noči od 12. (torek) na 13. (sreda) t. m. je v vasi Dörfla hotel 19letni posestniški sin pregnati tatu, ki je nameraval vkraستي njegovi materi pičano svinjo. Tat je opazil nevarnost in je z revolverjem ustrelil proti fantu, kateri je z glasnim krikom smrtno v glavo začet padel mrtev na tla. O morilecu-tatu ni nobenega sledu.

30 svinj ukradenih v enem tednu. V graški okolici so pokradli v zadnjem tednu razni tatovi krog 30 svinj. Prizadeti so večinoma mali posestniki. Tatovi, ki so, kakor se zdi, dobro organizirani, imajo seboj ročne vozčke za odvažanje ukradenih svinj. Dosedaj se še ni posrečilo tatovom priti na sled.

Trojčke je skotila 5letna krava posestnika in gostilničarja Franca Gajšek v Poljčanah. Telički, 1 junček in 2 telički, so čvrsti in zdravi. Stari so že 14 dni.

Pegasti legar. V Slovenjgradcu sta dve osebi na novo zboleli na pegastem legarju, ena pa je umrla.

Gospodarske novice.

Prevžitkarji in rekviriranje žita. Vpraša se nas: Ali se žito, ki ga imajo prevžitkarji, pri rekviriranju vpošteva ali ne. Ali si smem obdržati svojih pet mernikov pšenice in pet mernikov koruze, ki je imam pri svojem sinu izgovorjene? Odgovor: Vprašali smo na merodajnem mestu in reklo se nam je, da si ne sme prevžitkar obdržati več žita, kakor je za eno osebo predpisano. Ako je n. pr. prevžitkar na lastni hrani, si sme od vsega zrnja obdržati samo 80 kg, ostalo pa mora proti uradno določeni ceni oddati. Ako pa ima hrano pri svojem sinu ali kakem drugem sorodniku, pa mora vse žito, ki ima izgovorjeno, oddati vojno-žitno-prometnemu uradu, ki mu plača uradno določeno ceno. Drugače je, ako posestnik, pri katerem ima prevžitek, nima dovolj lastnega žita za prehrano družine. V tem slučaju lahko prevžitkar proti dogovorjeni odškodnini prepusti svoje žito posestniku.

Od Mure. Zadnja velika povodenj je odnesla brod čez Muro pri Murhofu v Selnici ob Muri. Čez 200 posestnikom občine Selnica ob Muri in mnogim iz Ceršaka, Poličke vasi in Št. Jakoba je tako zaprta pot čez Muro. Promet tiči. Občine so se že opetovano obrnile do mariborskega okrajnega glavarstva s prošnjo, da naj vse potrebno ukrene, da lastnik broda, tovarnar dr. Feuerlöcher da zgraditi brod, čez katerega vodi javna občinska cesta. A vse prošnje so še dosedaj bile zaman. Ker naše prošnje pri mariborskem okrajnem glavarstvu nič ne zaležejo, se obračamo do cesarske namestnije v Gradcu s prošnjo, da posreduje v naš prilog. Z drobno živino ki se nam jo je pustilo, ne moremo čez blatne klanče ne proti Spielfeldu, ne proti Mariboru ali Št. Ilju. Edina možna pot za nas je cesta čez Muro pri Murhofu, a ta je zaprta.

Najvišje cene za vžigalice. Finančno ministrstvo je z odredbo z dne 18. septembra 1916, drž. z. št. 311, določilo za nadrobno prodajo vžigalic sledeče najvišje cene: Za navadno skatljico „Svedskih“ vžigalic, v kateri ni več kot 60 vžigalic, 6 v; za skatljico „Mikado št. 56“, v kateri ni več kakor 120 vžigalic, 10 v; žveplenke, v malih papirnatih zavoj-

dkih, v katerih ni več kot 90 vžgalic, 7 v; za iste vžgalice v velikih papirnatih zavojčkih „št. 65“, v katerih ni več kot 180 vžgalic, 10 v. Po § 3 omenjene odredbe so osebe, ki vžgalice na drobno prodajajo, postavno obvezane, da imajo te najvišje cene v svoji prodajalni javno in na vidnem prostoru nabite. Po ministrski odredbi se prestopki te odredbe kaznujejo z denarno globo od 4 do 1000 K. — Predpisa cenilniki se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Komad stane 5 v.

Cepiči od Ontario in Jonathana. Upravništvo „Slovenskega Sadjarja“ v Ljubljani preskrbuje cepiče od jako priporočljivih ameriških jabolčnih vrst Ontario in Jonathan. Seveda jih ne more oddajati brezplačno, ker jih bo naročilo od zanesljivega veleprodajarja, ki jih bo narezal od samih starejših rodecih dreves (ne v drevesnici!). Kdor torej želi kaj takih cepičev, naj se z dopisnico obrne na upravništvo „Slovenskega Sadjarja“ v Ljubljani najkasneje do 15. januarja 1917. Vsak naročnik naj točno označi, koliko jih želi. Na cepič računam povprečno po 10 dobrih oces. Cena 20 v za cepič franko kot „vzorec brez vrednosti“ do teže 500 gramov. Večje množine nefrankovano s poštno spremnico. Denar naj se pošlje naprej po poštni nakaznici ali v znakmah. — Na prepozna naročila in brez denarja se ne more ozirati.

Zanesljive cepiče od sledečih vrst: avranška, Dielovka, pastirovka, Drouardovka, lectierovka, vliamovka, komtesa pariška in aderslebenski kalvil, Berlepscheva reneta oddaja, enkler bo kaj zaloge, upravništvo „Slovenskega Sadjarja“ v Ljubljani po 10 vinarjev 1 cepič franko. Naročbe do dne 15. jan. prh. leta.

Vinska letina na Francoskem je, kakor pri nas, tudi mnogo zaostala za povprečnimi množinami prejšnjih let, ki so znašale po 70 do 80 milijonov hl na leto, dočim znaša letošnja komaj 40 milijonov hl. Vplivale so vremenske razmere, trtna uš, visoke cene galice, posebno pa pomanjkanje delavcev, ki je povzročilo, da je kakih 7000 do 8000 hektarjev rodovitnih burgundskih vinogradov ostalo popolnoma neobdelanih.

Nakup vina. Štajerska deželna vzorna vinska klet kupi večje množine starega in novega vina. Ponudbe v vzorci se naj pošljejo do dne 20. decembra na deželno vinsko klet v Eggenbengu pri Gradcu.

Kmetijski zavod za vojne poškodovance na Francoskem. Po vseh vojskujočih se državah iščejo pota, kako oskrbeti po vojni invalide. Zveza kmetijskih društev na južno-vzhodnem Francoskem je v zvezi z drugimi interesiranimi činitelji ustanovila kmetijski zavod za vojne poškodovance. Ustanovitev je plod misli, da bo kmetijski poklic marsikateremu invalidu dal prijetnejšo in sigurnejšo existenco nego obrtni in mestni pridobitni poklici. Invalidi, ki so n. pr. eno roko izgubili, se bodo morda prej in lažje navadili na kmetijska nego na industrijska dela. Osobito bi se naj ohranile na deželi rojene, kmetovanju vajene osebe kmetijskemu življenju s tem, da se jih primerno njih poškodbi izobrazbi. Zavod ima v sled tega nalogo: 1. iznajti orodja in način obdelovanja, primeren poškodbam posameznih invalidov; 2. izobraziti poškodovance v onih panogah kmetovanja v katerih bodo poleg državne rente najlažje našli sigurno existenco.

Zavarovanje živine in zavarovanje proti toči. V Švici je zavarovanje živine in zavarovanje proti toči na jako visoki stopnji. Z zavarovanjem proti toči se bavijo zgolj zasebne družbe, z zavarovanjem živine pa poleg zasebnih družb tudi kantonalni zavodi in so v nekaterih kantonih živinorejci postavno primorani, živino zavarovati. Z zavarovanjem živine so se v letu 1913 bavile 3 zasebne vzajemne družbe. Od teh je ena švicarska, ena francoska in ena nemška; poleg teh je poslovala ena nemška in ena švicarska družba iz Perleberga na Pruskem. Prvi dve so se bavili samo z zavarovanjem konjev, drugi pa z zavarovanjem govčev in ovac. Koncem leta 1913 je bilo zavarovane živine v vrednosti 17.573.550 frankov (za 1.470.575 frankov več nego koncem 1. 1912). V letu 1913 plačane premije so z osle 638.316 frankov, za škode pa se je izplačalo 541.145 frankov. Po največ škoda imajo živinorejci pri živini vsled obolenja dihal, pa tudi prebavnih organov, dalje vsled sušice in starosti. — Z zavarovanjem proti škodam vsled toče ste se v letu 1913 v Švici bavili dve družbi, ena v Curihu za celo Švico, druga v Neuenburgu pa samo za kanton Neuenburg. Curiška družba je kljub neugodnemu letu (leta 1913 je toča večkrat cele dele dežele pobila) imela to leto še 247.993 frankov čistega dobička in je njen rezervni sklad koncem leta 1913 znašal 3.832.510 frankov. Na slabšem je neuenburška družba, ker se razteza njen delokrog samo na en kanton in ker se bavi edino z zavarovanjem vinogradov. Leta 1913 je bilo pri obeh družbah zavarovanih vrednosti za 71.772.796 frankov, za škode pa se je izplačalo 902.053 frankov. — Pripomniti je še, da še švicarska vlada in kantonske oblasti obe vrsti zavarovanja z izdatnimi prispevki podpirajo.

Za ozebel nos. 1. Maži ga znotraj in zunaj z medom. — 2. Nasrži krede in jo zmoeži v lanenem olju, da bo gosta kakor mazilo. Tega namaži na platno in naveži na nos. — 3. Maži nos s svinjskim žolčem. — 4. Naredi mazilo iz pol kolofonije, četrt voska in četrt olja.

Razne novice.

Vlom v župnišče. V noči od 13. na 14. decembra, okrog 10. ure zvečer, je vlomilo pet roparjev v župnišče Suhor pri Metliki na Kranjskem. Na ropot v veži župnišča je prihitel župnikov brat pogledat, kaj se godi. V tem hipu ga je že udaril lopov z batom po glavi, toda zadel ni dobro in župnikov brat je skočil pri stranskih vratih na prosto in obvestil o tem orožnike. Roparji so nato pridrveli in vlomili v sobo župnika Janeza Pavloviča. Eden roparjev ga je prijel za roko, drugi ga je pa z batom udaril po plečih, a tretji mu je grozil s samokresom, če ne izroči svojega denarja. Župnik je moral odpreti vse omaro in roparji so pobrali vse, kar je bilo večje vrednosti, kot zlato žepno uro, verižico, veliko obleko in 4000 K denarja. Od župnika so tudi zahtevali še ključ od blagajne tamošnje posojilnice, v kateri je bilo 25.000 K denarja, toda župnikovi prisotnosti duha se je zahvaliti, da se roparjem to ni posrečilo, ker se je izgovoril, da ima ključ do blagajne posojilniški tajnik. Župnik je še nato dobil od roparjev več udarcev po glavi in v obraz. Med tem časom so že prihiteli orožniki v župnišče in začel se je pravcati boj z roparji, kojega izid je bil, da je bil eden roparjev ustreljen, dva težko ranjena in odpeljana v zapor, dva roparja sta pa zbežala. V tem boju je bil tudi eden orožnik poškodovan. Ranjena roparja nočeta izdati imen sokrivcev in tudi ne svojih imen ter tudi ne, odkod da so se priklatili. Prišli so skoro gotovo iz Hrvaške.

Veliki sneženi zameti v Švici. Iz vseh krajev Švice prihajajo poročila o izvanredno visokem snegu. Od 1. decembra naprej je snežilo celih 10 dni skoro neprenehoma. Na gori sv. Gotharda je zapadel 5 m visok sneg. Sneženi plazovi so zasuli železnico in osebni vlak v dolini Bernina. Potnike so le s težavo rešili. V kraju Pontresina je sneženi plaz zrušil otroško zavetišče. Več otrok je mrtvih, nekaj pa težko ranjenih.

Sneženi plaz zasul 18 živinskih hlevov. V Engadinu v Švici je sneženi plaz zasul 18 živinskih hlevov, v katerih je bilo 80 glav živine. Zasuta živina je izubljena.

Najbogatejši mož na svetu umrl. V mestu Tarrytown pri Novem Yorku v Združenih državah Severne Amerike je umrl Davidson Rockefeller, najbogatejši mož na celem svetu. Njegovega ogromnega premoženja niti oblasti niso mogle natanko določiti. Ameriški listi pišejo, da je Rockefellerjevo premoženje tako ogromno, da bi mož mogel plačati vse vojne stroške četverosporazumovih držav in bi še kljub temu ostal večkratni milijonar. Rockefeller se je vse svoje žive dni tresel strahu pred roparji. Posloplje, v katerem je stanoval, je obdal z velikanskim zidom in več sto mož je stražilo njegovo hišo. Iz stanovanja si ni upal nikoli iti. Zadnja leta je bolehal na žledčni boleznin in je smel uživati samo mleko. Ustanovil je 4 visoke šole, več srednjih šol in dobrodelnih zavodov, toda posameznikom ni nikdar podaril kake svote. V svojem vedenju je bil čudak, plašljiv in ni nikomur zaupal. Zadnje dni je bil popolnoma pri nezavesti. Njegove milijarde počejuje žena in 3 otroci, od katerih je eden gluhonem in eden popolnoma hrom.

Zakaj se jedo na dan sv. Martina gosi? Prijatelj lista nam piše: Nedavno ste priobčili notico: „Zakaj jedo na dan sv. Martina gosi?“ Se bolj neznano in nič manj zanimivo bi bilo: Zakaj se pije na dan sv. Martina Martinovo vino? Je-li to v kaki zvezi z življenjem sv. Martina, ali pride le od tod, ker je to najbolj znan god ob času, ko vino v glavnem povre. Ako je uredništvu to neznano, pa morda stavite vprašanje v listu: kdo ve na to odgovoriti.

Kri mu je pušal. De la Motte, škofa amienskega, je brivec pošteno vrezal. Že hoče oditi, ko pa škof zapazi, da mu teče kri. Pokliče brivca in mu da cekin, rekoč prijazno: „Prijatelj moj, plačal sem te za britje, tukaj imaš pa še malo, ker si mi pušal kri.“

Dopisi

Maribor. V mestu se je oglasilo blizu 8000 strank, ki hočejo doma peči kruh. Radi tega se bo s prihodnjo izdajo krušnih kart reč oddaje kruha že spet spremenil. — Trgovine bodo v nedeljo pred Božičem (dne 24. decembra) odprte od 7. ure zjutraj do 3. ure popoldne.

Maribor. Mestni magistrat je določil, da smejo dobivati otroci v starosti od 2 let na dan 1 liter mleka in otroci v starosti od 2 do 6 let pol litra mleka na dan. Stranke, ki dobivajo na dan več kakor 1½ litra mleka ter sploh več mleka, kakor je zgoraj določeno, morajo to javiti v času od 18. do 20. dec. popoldne ali bližnji oskrbovalnici za mleko ali pa na rotovžu, soba št. 6. Sicer se bodo kaznovali in kaznovani javno objavili.

Maribor. Graščakinja baronica Viljemina Post v Gornji Polskavi je povodom osvoboditve Bukarešte darovala za dobrodelni namen voditelju okrajnega glavarstva znesek 500 K, da tako na domoljubni način izrazi svoje veliko veselje ob tem krasnem vojnem vspehu. Ves znesek se je odkazal šolskim kuhinjam političnega okraja Maribor. V imenu ubogih šolskih otrok bodi veledušni darovateljici s tem izrečena najsrčnejša zahvala.

Maribor. Poročil se je v Celju mariborski odvetnik, sedaj c. kr. nadporočnik dr. Karol Koderman z gđc. Melito Sernee, hčerko odvetnika dr. Josipa Serneca v Celju

Maribor. Okrajno glavarstvo je razposlalo trgovcem v mariborskem političnem okraju večje množine sladkorja. Dobili so (nadaljevanje iz petkove „Straže“): Sv. Trojica v Slov. gor.: Golob 800 kg Cauš 400; Spodnji Porčič: Čeh 550; Sv. Anton v Slov. gor.: Ozvatič 500, Tušek 200, Markovič 200; Sv. Benedikt v Slov. gor.: Sumeniak 1098, Škrlec 250; Sv. Jurij v Slov. gor.: Bauman 800, Wergles 300; Partinje: Siter 100; Zitnice: Fras 200; Partinje: Kramberger 200; Sv. Rupert: Lorber 600; Selčanje: Bauman 500; Čermlesnek: Golob 500; Biš: Kurboš 200; Sv. Martin pri Vurbergu: Krajnc 900; Sv. Barbara: Krajnc 400, Šabeder 500, Šamperl 400; Sv. Jakob: Schneeberger 498, Arnuš 547, Oravec 250; Ploderšnica: Schönwetter 404; Jarenina: Zwilak 800, Kramberger 450; Pesnica: Likavec 450; Kaniža: Pinterič 200, Reiterer 200; Sv. Ilj: Gasser 450, Plevnik 500, Svaty 500; Ceršak: Falesch 300, Hamer 300; Selnica ob Muri: Hercog 200; Plač: Skribe 300; Zg. Sv. Kungota: Wrus 150, Rojko nasled. Vaupotič 700; Svečina: Smonig 1050; Sv. Jurij ob Pesnici: Dobaj 200, Gaube 300, Klug 100, Schautzer 200, Strablek 100; Sv. Križ: Verdonik 650; Sv. Dun: Peklar 450; Sv. Ožbolt: Lamprecht 450; Pekre: Sorko 650; Limbuš: Zemljčič 200; Bistrica: Kasjak 500, Rotner 301; Ruše: Beigot 350, Kupčič 350, Leske 350, Mahorko 400, Serne 400; Puščava: Fiktak 300, Kores 360; Cinžat: Brezopeli 100; Selnica ob Dravi: Pinter 500, Jagrič 600, Golob 100, Kanzler 350; Gornji Boč: Grušovnik 150 in Sterk 200; Janžev vrh: Glaser 200; Sv. Lovren: Kifer 190, Boldin 450, Jäger 300, Kukowitsch 400, Oder 200, Rauch 150, Juršnik 100; Falja: Ožler 150; Cinžat: Karničnik 300, Nikl 100; Ribnica: Solero 150, Povoden 150; Rače: Bothe 400, Lašič 150, Šijanec 300; Sv. Marjeta na Dr. p.: Macun 800; Podova: Novak 600; Mala Gorica: Milauc 150; Sv. Miklavž: Pauko 500; Rače: Högenwarth 450; Kodrič 600, Zamolo 550; Dobrovec: Raunig 400; Slivnica: Loh 400, Polajnk 600; Hoče: Lebe 500, Polc 550; Laporje: Krošelj 321, Občina 400; Sv. Martin na Poh.: Kos 800; Smitsberg: Wernig 600; Makole: Ozbek 585, Košorok 500, Novak 300, Juršič 300; G. Polskava: Kartin 300, Navratil 300, Eizel 300, Uranjak 250; Sp. Polskava: Sicherl 1500; Pragarsko: Tischler 600; Sp. Polskava: Lampo 240; Slovenska Bistrica: Kopatsch 200, Löschnig 200, Omerzu 256, Pinter 895, Krautsdorfer 1306, Stieger 400, Strassgüthel 200; Poljčane: Vodenik 1214, Žumer 287, Obersky 355, Sima 211, Schwelz 305, Drogenik 950, in Salsky 270; Studenice: Kaučič 800, Koropec 200; Pobrežje: Ferk 306, Horvat 303, Marko 399, Mayer 400, Prechtler 300, Pobeschin 302, Majhenič 50 kg; Radvanje: Lobnik 299; Razvanje: Kotz 310; Sv. Peter: Lorber 502; Tresternica: Ravnjak 325; Leitersberg: Pölzl 800, Kodrič 400, Lupinšek 100; Perko 500. Obenem se je tudi mariborskim trgovcem nakazalo večje množine sladkorja za prebivalstvo iz kmečkih občin.

Studenec pri Mariboru. Na tukajšnji občini se vrši izplačevanje odškodnine za oddane kovinaste predmete in sicer za potrdila od št. 1 do 80 dne 18. decembra od 9. do 11. ure predpoldne, za potrdila od št. 81 do 160 popoldne istega dne od 2. do 4. ure in od št. 161 do 240 v sredo, dne 20. decembra od 9. do 11. ure, in za vse ostale številke v sredo popoldne, od 2. do 4. ure.

Ribnica na Ponorju. Ni bilo blizu tako lepoga zvonjenja, a vtihnilo je. Ana Mrak, teta šentjernejskega cerkvenega ključarja Ignaca Kajzer, je bila zadnja, ki so jo spremili h pogrebu. Velike so bile zasluge rajnega č. g. Globočnika, ki so omislili novo lepo zvonjenje leta 1874. Za mnogimi možmi in mladeniči so šli tudi zvonovi iskat zmage in mira. Dne 7. decembra od 3. do 5. ure jutro so se mila poslavljali od nas. Ob ¼3. uro popoldne je padel veliki zvon, ki je tehtal 1965 kg, raz line in ob ¼5. uri je šel mali za njim. Dne 9. decembra se je poslovilo osem lepo ovenčanih zvonov, ki so tehtali nad 4000 kg, od nas. Ljudstvo je žalovalo, a vse bi se prebodelo, da bi se le kmalu povrnil zaželjeni mir.

Konjice. Dne 7. decembra se je vršila v naši občini volitev župana in občinskih svetovalcev. Za župana je bil izvoljen zdravnik dr. Kadiunik, za občinske svetovalce pa notar Svoboda, nadpoštar Zvižaj in trgovec Zottel. — Na italijanskem bojišču je padel četovodja 87. pešpolka Janez Hasenbichl, sin tukajšnjega sedlarskega mojstra Franca Hasenbichl.

Celje. Mestni magistrat naznanja da je prepovedano mestnemu prebivalstvu kupovati sladkor na sladkorne karte, ki so bile izdane za okoliško prebivalstvo.

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom)

sprejema prilave za

peto avstrijsko vojno posojilo

ter daje potrebna pojasnila vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne ter od 3. do 6. ure popoldne.